

УДК 7.05:34 (075.8)

ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ

БОРИСОВ Юрій

Державний технологічний університет, Черкаси, Україна

В роботі обґрунтовується необхідність внесення змін до діючого Положення про Міністерство культури України, в процесі створення нормативно-правової бази для розвитку національного дизайну. Метою роботи є конкретні пропозиції, що дадуть змогу ввести поняття «дизайн» в основний документ, на підставі якого діє Міністерство культури України, і дасть можливість центральному органу виконавчої влади забезпечувати формування та реалізацію державної політики в сфері дизайну.

Ключові слова: Міністерство культури України, дизайн, нормативно-правова база.

ВСТУП

Так сталося, що на Україні жодна державна інституція не займається проблемами дизайну. Навіть Міністерство культури України, яке забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері культури та мистецтв (Мінкультури), в своєму Положенні не мало терміну (слова) «дизайн». Тобто, не має можливості в законний спосіб займатися популяризацією національного дизайну і проводити будь-які заходи, в тому числі і за кордоном.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Спираючись на діюче законодавство України в галузі культури, обґрунтувати необхідність введення поняття «дизайн» в Положення про Міністерство культури України і окреслити основні завдання і напрямки його діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В статтях 2, 9, 17, Закону України Про культуру, що регулює діяльність в сфері культури і мистецтв, присутній термін «дизайн», а Мінкультури згідно п.1. діючого Положення про Міністерство культури України, як головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтва, має опікуватися проблемами дизайну.

Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» також вказує на необхідність використання поняття дизайн для співпраці з творчою спільнотою. Спілка дизайнерів України (СДУ) зареєстрована Міністерством юстиції України як творча спілка і діє на підставі ЗУ «Про професійних творчих працівників та творчі спілки».

(В розділі VI «прикінцеві положення» п.3 СДУ входить в перелік творчих спілок.) Цей Закон визначає правовий статус професійних творчих працівників, встановлює правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності творчих спілок у **галузі культури та мистецтва**. Творча спілка - добровільне об'єднання професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в **галузі культури та мистецтва**, яке має фіксоване членство і діє на підставі Статуту.

П.4. Творчі спілки, зазначені в пункті 3 Прикінцевих положень Закону України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" визнаються **суб'єктами творчої діяльності**.

Згідно статті 4 (вищезгаданого закону) "Взаємовідносини творчих спілок і держави", держава забезпечує підтримку і захист законних прав та інтересів творчих спілок, гарантує однакові умови для виконання ними статутних завдань і цілей.

Відповідно до п.3 діючого Положення Мінкультури:

пп.10) вживає заходів до забезпечення соціального захисту **професійних творчих працівників і працівників культури**;

пп.12) сприяє діяльності творчих спілок, молодіжних, дитячих та інших громадських об'єднань, що функціонують у **сферах культури, мистецтв**.

Відповідно до п.4 діючого Положення Мінкультури:

пп.6) визначає перспективи та пріоритетні напрями розвитку у **сферах культури та мистецтв** (Дизайн – як перспективніший вид творчої діяльності є пріоритетним напрямом розвитку як в **культурі** так і в економіці);

пп.7) - забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, залучення громадян до участі в управлінні державними справами, ефективну взаємодію з **інститутами громадянського суспільства**, здійснення громадського контролю за діяльністю Мінкультури, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики у **сферах**, що належать до компетенції Мінкультури.

Саме Мінкультури має очолити формування та реалізацію державної політики у **сфері дизайну**. Про можливу співпрацю в цьому питанні з СДУ йдеться в п 6. Положення Мінкультури для виконання покладених на нього завдань має право:

пп.1) *залучати в установленому порядку спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), вчених, представників інститутів громадянського суспільства (за згодою) для розгляду питань, що належать до компетенції Мінкультури.*

пп.7) Мінкультури в процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними

органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, **об'єднаннями громадян, громадськими спілками**, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також з підприємствами, установами та організаціями.

П.4 пп.105) визначає перспективи і напрями розвитку, зміст спеціальної освіти у сфері культури і мистецтв.

В Україні понад сто кафедр готують фахівців дизайнерів ступеня «Бакалавр» з шифром та назвою галузі знань – **02 культура і мистецтво, спеціальність – 022 дизайн.**

В **Національному класифікаторі України «Класифікатор професій» ДК 003:2010.** В додатку Б, код «Покажчика професійних назв робіт» дизайнерів (ст.478-479) відносяться до «мистецтвознавців» та «скульпторів, художників, модельєрів», розділі 5 (ст.25).

ВИСНОВКИ

Опираючись на вже існуючі нормативні акти є підстави ввести в Положення Мінкультури в п.п. 1, 5, 6 термін «дизайн», а п. ввести доповнення -

здійснює заходи щодо підтримки та розвитку дизайну в Україні та популяризації вітчизняного дизайну за кордоном;

здійснює заходи державної підтримки вітчизняних виробників в галузі дизайну у порядку, передбаченому законом та довгостроковими національно-культурними державними цільовими програмами;

здійснює інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних виставках, ярмарках, форумах з дизайну;

організовує навчання та фахову перепідготовку практикуючих дизайнерів та науково-педагогічних кадрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України Про культуру. - Верховна Рада України; Закон від 14.12.2010 № 2778-VI (Редакція станом на 07.03.2018).
2. Закон України. Про професійних творчих працівників та творчі спілки. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, N 52, ст.312). { Із змінами, внесеними згідно із Законами N 1537-III (1537-14) від 02.03.2000, ВВР, 2000, N 21, ст.159 N 2547-III (2547-14) від 21.06.2001, ВВР, 2001, N 41.
3. Положення про міністерство культури України. Постанова Кабінета міністрів України від 3 вересня 2014 р. №495.
4. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010./ Видання офіційне. Київ. - Соцінформ,. 2010. – 746 с.

BORYSOV Yu.

THE FORMATION OF REGULATORY BASE FOR NATIONAL DESIGNS DEVELOPMENT

The article deals with the necessity of amending the current Regulation on the Ministry of Culture of Ukraine, in the process of creating a legal and regulatory framework for the development of national design. The purpose of the given study is to provide definite proposals that will enable the concept of "design" to be introduced into the main document based on which the Ministry of Culture of Ukraine operates. It will help the central executive body to ensure the formation and implementation of state policy into the field of design.

Key words: *ministry of culture of Ukraine, design, regulatory framework.*